

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 104/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Márie Abrahámovej, Krížna 794/8, Žiar nad Hronom, zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Klimom, Advokátska kancelária, Sládkovičova 16/61, Žiar nad Hronom, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nové Zámky, Úradu justičnej a kriminálnej polície, detašované pracovisko Šaľa, zastúpeného Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky v konaní sp. zn. ČVS: ORP-522/OVK-SA-2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Márie Abrahámovej o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 2010 doručená sťažnosť Márie Abrahámovej (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného riaditeľstva

Policajného zboru Nové Zámky, Úradu justičnej a kriminálnej polície, detašované pracovisko Šaľa, zastúpeného Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj „okresné riaditeľstvo“) v konaní sp. zn. ČVS: ORP-522/OVK-SA-2008.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že „dňa 31. 3. 2008 podala trestné oznámenie na Okresnej prokuratúre v Žiari nad Hronom. Okresná prokurátorka v Žiari nad Hronom odstúpila vec Okresnej prokuratúre v Galante. Táto vec odstúpila Okresnému riaditeľstvu PZ, úradu justičnej a kriminálnej polície PZ v Šali, ktoré uznesením č. j. ČVS: ORP 522/OVK-Sa-2008 trestné oznámenie odmietlo.

Sťažovateľka proti uzneseniu podala sťažnosť dňa 13. 6. 2008, ktorú zamietla Okresná prokuratúra v Galante uznesením č. j. 1 Pn-229/08-11.

Krajská prokuratúra v Trnave dňa 17. 7. 2009, horeuvedené uznesenie Okresnej prokuratúry v Galante, ktorá vec riešila po rozhodnutí Okresného riaditeľstva PZ v Šali vyhodnotila, ako predčasné a vrátila vec na opätovné rozhodnutie Okresnej prokuratúre v Galante. Prípisom zo dňa 1. 10. 2009 Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Šali pod zn. ORP-522/OVK/SA-2008, sťažovateľke oznámilo, že na základe pokynu Okresného prokurátora v Galante bolo začaté trestné stíhanie.

Sťažovateľka od tejto doby nemá o priebehu podaného podnetu žiadnu vedomosť. Dňa 23. 3. 2010, obrátila sa na porušovateľa s dopytom, ktorý zostal bez povšimnutia.

Dňa 16. 11. 2010 žiadosť o prešetrenie priesťahov v konaní, tiež zostala bez povšimnutia.

Od 31. 3. 2008, kedy bol podaný podnet uplynulo skoro tri roky. Od upovedomenia, že bolo začaté trestné oznámenie uplynul bez akýchkoľvek úkonov rok. Sťažovateľka nekonaním vo veci je poškodzovaná, keď napriek právoplatným rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hornom a Krajského súdu v Banskej Bystrici, z ktorých je zrejmé, že s ňou bývalý zamestnávateľ neplatne zrušil pracovný pomer, a že pracovný pomer naďalej trvá, nerešpektoval toto úradné rozhodnutie, neumožnil jej výkon práce a pracovný pomer s ňou skončil podľa neplatného súdom zrušeného okamžitého zrušenia pracovného pomeru.“

Sťažovateľka napokon navrhuje, aby ústavný súd jej sťažnosť prijal na ďalšie konanie a aby následne nálezom takto rozhodol:

„Okresné riaditeľstvo PZ v Šali zastúpené Ministerstvom Vnútra SR v sporovej veci ČVS. ORP 522/OVK/ Sa 2008 porušuje právo sťažovateľky na riadne a včasné prešetrenie a rozhodnutie vo veci bez zbytočných prieťahov priznané jej v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Ústavný súd SR zaväzuje Okresné riaditeľstvo PZ v Šali bez ďalších prieťahov pokračovať v začatom trestnom konaní.

Titulom porušenia sťažovateľkiných práv počas troch rokov, priznáva jej odškodné v čiastke 150 000 Sk x 3 roky, to je 4 979,-€ a úhradu právnych trov vyčíslených na pojednávaní...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila táto podmienka, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého postupom okresného riaditeľstva došlo v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-522/OVK-SA-2008 k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred štátnym orgánom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto štátnemu orgánu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil právne prostriedky, na uplatnenie ktorých mal v okolnostiach danej veci právo podľa § 210 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 210 Trestného poriadku obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prietahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie podnetu na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na

konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v trestnom konaní potvrdzuje aj znenie § 230 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, podľa ktorého dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor. Pri výkone tohto dozoru je prokurátor oprávnený dávať záväzné pokyny, určovať lehoty na ich vybavenie; také pokyny sú súčasťou spisu, vyžadovať od policajta spisy, dokumenty, materiály a správy o stave konania vo veciach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, na zistenie, či policajt včas začal trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje, vrátiť vec policajtovi na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania s pokynmi a určovať lehotu na ich doplnenie; o vrátení veci upovedomí obvineného a poškodeného, zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov nápravy, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci aj orgánov činných v trestnom konaní. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Sťažovateľka listom adresovaným okresnému riaditeľstvu zo 16. novembra 2010 požiadala o prešetrenie priet'ahov v konaní a následne po mesiaci podala sťažnosť ústavnému súdu.

S ohľadom na tieto skutkové okolnosti prípadu a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou poskytnúť príležitosť štátnemu orgánu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného riaditeľstva v označenom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka v danej veci nepočkala, či jej podnet bude účinný, a predčasne sa obrátila na ústavný súd, z tohto dôvodu ústavný súd jej sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že v okolnostiach danej veci by Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Nové Zámky, Úrad justičnej a kriminálnej polície, detašované pracovisko Šaľa, malo byť zastúpené Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Nitre, a nie Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, tak ako to označila sťažovateľka.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2011